

فعالیت‌های تکمیلی

آموزشی در منزل

حضرت رسول اکرم ﷺ:

آفَةُ الْعِلْمِ النَّسِيَانُ

آسیب دانش، فراموشی است

کنز العمال / ۴۴۰۹۱

مقدمه

فعالیت‌های آموزشی در منزل همواره برای دانش‌آموزان، معلمان و اولیای دانش‌آموزان یکی از موضوعات قابل توجه و مطرح بوده است. به این موضوع از زوایای مختلفی نگاه شده و بررسی‌های مختلفی روی آن صورت گرفته است. متخصصین آموزشی و یادگیری آن را از مهم‌ترین فعالیت‌های خارج مدرسه قلمداد می‌کنند و به آن به عنوان مکمل یادگیری و فعالیت‌های مدرسه می‌نگرند. همچنین نقش فعالیت‌های آموزشی در منزل به عنوان یک حلقة ارتباطی بین خانه و مدرسه انکارناپذیر است. فعالیت‌های تکمیلی، تمرینی است در زمینه آنچه دانش‌آموز در کلاس درس فراگرفته و از این منظر می‌تواند نتیجه یادگیری را برای او دربرداشته باشد. از این منظر، توجه به کارکردهای فعالیت‌های آموزشی در منزل در چارچوب فصل هفتم راهکار ۱-۱ بند «ج» سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کشور خواهد بود که بر «بهره مندی فزون‌تر از روش‌های فعال، خلاق و تعالی بخش» اشاره دارد.

اهداف

توجه جدی، علمی و منطقی به فعالیت‌های آموزشی در منزل می‌تواند تحقق اهداف زیر را در برداشته باشد:

- الف) تداوم یادگیری
- ب) تثبیت یادگیری
- ج) بهبود نگرش به مدرسه
- د) عادت به مطالعه و تنظیم وقت
- ه) ایجاد زمینه لازم برای آزادی و نوآوری دانش‌آموز

زمان برنامه‌ریزی: تابستان	مسئول اجرا: معاون آموزشی
زمان ارزشیابی: پایان نوبت اول و دوم	مسئول اجرا: در طول سال تحصیلی

مواردی که باید در خصوص فعالیت‌های آموزشی در منزل مورد توجه قرار گیرند عبارتند از:

- ۱- مسئول تعیین فعالیت‌ها برای دانش‌آموزان، معلم درس مربوطه است. هرگونه تغییر در آن با مشورت و اذن معلم صورت می‌گیرد.
- ۲- مسئول دریافت و رسیدگی به فعالیت‌ها معلم مربوط یا نماینده یا نمایندگانی که او انتخاب می‌نماید هستند. مناسب است دانش‌آموزان هم‌جوار فعالیت‌های یکدیگر را ببینند.
- ۳- مدرسه موظف است آموزش‌های لازم را برای معلمین در موضوع فعالیت در منزل ارائه نماید.
- ۴- معلم راهنما بر میزان و نوع فعالیت‌ها نظارت و میزان فعالیت‌های هر معلم را در هفته تنظیم می‌نماید.
- ۵- در جلسات آموزش خانواده از اساتید صاحب‌نظر برای آموزش خانواده‌ها در موضوع فعالیت‌های آموزشی در منزل دعوت به عمل می‌آید.
- ۶- تجربه همکاران در مورد فعالیت‌های آموزشی در منزل جمع‌آوری و مورد استفاده می‌گیرد.
- ۷- مشارکت دانش‌آموزان در تعیین چگونگی پرداختن به فعالیت‌های آموزشی مورد توجه قرار می‌گیرد.

۸- علاوه بر فعالیت‌های درسی، فعالیت‌های اجتماعی برای افزایش مهارت‌های زندگی مورد توجه است.

۹- کنترل و بررسی فعالیت‌ها صرفاً از سوی نمایندگان معلم بوده و خود معلم شخصاً گاه‌گاهی رسیدگی به فعالیت‌ها را انجام می‌دهد.

۱۰- میزان تأثیرگذاری فعالیت‌های آموزشی در منزل در طول سال تحصیلی حداقل دو مرتبه ارزیابی می‌شود.

فعالیت‌های آموزشی در منزل باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:

۱- لازم و مفید باشد.

۲- ایجاد حس بیگاری در ذهن دانش‌آموز ننماید.

۳- با توانایی‌های دانش‌آموزان تناسب داشته باشد.

۴- بخوبی تشریح شده و انگیزه‌های لازم برای انجام آن در دانش‌آموزان ایجاد شده باشد.

۵- علاوه بر تمرین، بر آزادی ذهنی دانش‌آموزان و نوآوری آنان تأکید داشته باشد.

۶- تا حد امکان انفرادی باشد.

۷- متنوع باشد و خستگی مفرط را پیشگیری نماید.

۸- بهروشنی برای دانش‌آموزان تبیین شده باشد و اولیا از آن مطلع باشند.

۹- با دریافت و بررسی شوق‌انگیزی همراه باشد.

۱۰- به هیچ عنوان مجازات و جریمه نداشته باشد.

۱۱- همراه با هدایت‌های پژوهشی و تحقیقاتی باشد و امکان پرسش و پاسخ از پدر و مادر را فراهم کند.

۱۲- به تفاوت‌های فردی دانش‌آموز توجه شود.

۱۳- در بازبینی به معذورات دانش‌آموزان توجه جدی شود.

۱۴- انجام مرتب فعالیت‌ها بخشی از نمره پایانی را داشته باشد.

۱۵- فعالیت‌های مهارت محور و پژوهش محور مورد توجه قرار گیرد.

ذی‌ربطان این شیوه‌نامه که باید در جریان اجرای آن قرار گیرند، عبارتند از: مدیر، معاون آموزشی و معلمین.

بررسی موارد شیوه‌نامه شماره ۱۴ / فعالیت‌های تکمیلی آموزشی در منزل

ردیف	شرح	امتیاز	بلی	خیر
۱	آیا به ویژگی‌های فعالیت‌های آموزشی در منزل، مندرج در شیوه‌نامه مؤسسه توجه می‌شود؟			
۲	آیا مدرسه در موضوع فعالیت‌های آموزشی در منزل، آموزش‌های لازم را به معلمین ارائه نموده است؟			
۳	آیا در جلسات آموزش خانواده از استاید صاحب‌نظر در زمینه فعالیت‌های آموزشی در منزل، دعوت به عمل می‌آید؟			
۴	آیا سرپرست و مشاور پایه‌ها به طور مستمر بر میزان و نوع فعالیت‌های معلمان نظارت دارند؟			
۵	آیا تجربه معلمان موفق در زمینه فعالیت‌های آموزشی در منزل، مورد استفاده سایر همکاران قرار می‌گیرد؟			
۶	آیا علاوه بر فعالیت‌های درسی، فعالیت‌های اجتماعی برای افزایش مهارت‌های زندگی دانش‌آموزان در نظر گرفته می‌شود؟			
۷	آیا کنترل و بررسی فعالیت‌های دانش‌آموزان به طور مرتب و روزانه از سوی معلم انجام می‌شود؟			
۸	آیا معلمان از انواع فعالیت‌های عملکردی برای عميق‌ترشدن یادگیری دانش‌آموزان استفاده می‌کنند؟			
۹	آیا در ارائه فعالیت‌های آموزشی در منزل، به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان توجه می‌شود؟			
۱۰	آیا علاوه بر فعالیت‌های تمرینی، معلمان از فعالیت‌های آماده‌سازی، بسطی یا امتدادی و خلاقیتی نیز استفاده می‌کنند؟			
۱۱	آیا فعالیت‌های آموزشی همراه با هدایت‌های پژوهشی یا تحقیقاتی بوده و امکان پرسش و پاسخ از والدین را فراهم می‌سازد؟			

*در هر ردیف با توجه به کیفیت اجرا امتیاز ۱ (کمترین) تا ۵ (بیشترین) در نظر گرفته می‌شود.

فعالیت‌های تکمیلی آموزشی در منزل / ۱۲۳

ردیف	شرح	بلی خیر امتیاز
۱۲	آیا فعالیت‌ها به خوبی تشریح شده و انگیزه‌های لازم برای انجام آن در دانش‌آموزان ایجاد می‌شود؟	
۱۳	آیا فعالیت‌ها دارای تنوع بوده و از خستگی مفرط دانش‌آموزان پیشگیری می‌کند؟	
۱۴	آیا اولیا از فعالیت‌های ارائه شده به فرزندانشان مطلع می‌شوند؟	
۱۵	آیا انجام مرتب فعالیت‌ها در ارزیابی پایان نوبت دانش‌آموزان تاثیر دارد؟	
۱۶	آیا میزان تاثیرگذاری فعالیت‌ها در طول سال تحصیلی حداقل دومرتبه مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد؟	
۱۷	آیا مسؤول اجرای این شیوه‌نامه برای اجرای بهتر از تجربیات حدائق سه مدرسه موفق استفاده نموده است؟	
۱۸	آیا مسؤول اجراء، اهم فعالیت‌های این شیوه‌نامه را به شکل مناسب در سایت مدرسه بارگذاری نموده است؟	

اقدامات اصلاحی برای مواردی که اجرا نشده است:

نام و نام خانوادگی و امضای مدیر	نام و نام خانوادگی و امضای معاون مربوطه	نام و نام خانوادگی و امضای مسئول مستقیم اجراء
------------------------------------	--	--